Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

3 päivänä heinäkuuta 2025 *

[18.9.2025 annetulla määräyksellä oikaistu teksti]

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 93/13/ETY – Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot – 6 artiklan 1 kohta ja 7 artiklan 1 kohta – Kansallisen tuomioistuimen toimivalta ja velvollisuudet – Luonnollisen henkilön konkurssimenettely – Konkurssituomioistuimella ei ole toimivaltaa viran puolesta tutkia jakoluetteloon merkityn saatavan taustalla olevan sopimuksen ehtojen kohtuuttomuutta – Kyseisellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa määrätä väliaikaisista toimenpiteistä – Tehokkuusperiaate

Asiassa C-582/23 [Wiszkier] [i],

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Łódź-Śródmieścien piirioikeus, Łódź, Puola) on esittänyt 2.8.2023 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 20.9.2023, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

[Sellaisena kuin se on oikaistuna 18.9.2025 annetulla määräyksellä]

R.S.,

jossa asian käsittelyyn osallistuvat

C. S.A.,

P.C., R.S:n ja M.S:n pesänhoitajana,

M.K., G. S.A:n konkurssipesän pesänhoitajana,

J.J. ja

M.G.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Jarukaitis sekä tuomarit N. Jääskinen (esittelevä tuomari), A. Arabadjiev, M. Condinanzi ja R. Frendo,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

[i] Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa asian minkään asianosaisen todellista nimeä.

julkisasiamies: D. Spielmann,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Siekierzyńska,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.11.2024 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– P.C., R.S:n ja M.S:n konkurssipesän pesänhoitajana, edustajanaan M. Kiejna, radca prawny,

– M.K., G. S.A:n konkurssipesän pesänhoitajana, edustajinaan P. Cieślak, M. Pyzik-Waląg, J. Szewczak ja Ł. Żak, adwokaci, sekä M. Pugowski, aplikant radcowski,

– Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna, M. Kozak, K. Rudzińska ja S. Żyrek,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Brauhoff, O. Glinicka, P. Kienapfel ja P. Ondrůšek,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.3.2025 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty henkilökohtaisessa konkurssissa olevan kuluttajan R.S:n konkurssimenettelyssä, joka koskee suunnitelmaa R.S:n velkojen maksamiseksi tämän velkojille, joihin kuuluu pankki nimeltään G. S.A. (jäljempänä G-pankki).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 93/13 johdanto-osan 24. perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden tuomioistuimilla tai hallintoviranomaisilla on oltava käytettävissään riittävät ja tehokkaat keinot kuluttajasopimusten kohtuuttomien ehtojen soveltamisen lopettamiseksi”.

4 Direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen kohtuuttomat ehdot eivät sido kuluttajia niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja että sopimus jää muilta osin osapuolia sitovaksi, jos sopimus voi olla olemassa ilman kohtuuttomia ehtoja.”

5 Direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kuluttajien ja kilpailevien elinkeinonharjoittajien edun vuoksi varmistettava, että on olemassa riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa.”

Puolan oikeus

Konkurssilaki

6 Konkurssimenettelystä säädetään 28.2.2003 annetussa konkurssilaissa (ustawa – Prawo upadłościowe; Dz. U. nro 60, järjestysnumero 535) sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (Dz. U. 2019, järjestysnumero 498, sellaisena kuin se on muutettuna).

7 Konkurssilain 2 §:n 2 momentin mukaan kyseisessä laissa säädetty menettely, joka koskee elinkeinotoimintaa harjoittamattomia luonnollisia henkilöitä, toteutetaan siten, että se mahdollistaa sen, että konkurssivelallinen vapautetaan konkurssimenettelyssä maksamatta jääneistä veloistaan ja että hänen velkojiensa saatavat suoritetaan mahdollisimman suuressa määrin.

8 Mainitun lain 61 §:ssä säädetään, että konkurssiin asettamista koskevan päätöksen tekopäivänä konkurssivelallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä, josta suoritetaan hänen velkojiensa saatavia.

9 Saman lain 62 §:n mukaisesti konkurssipesään kuuluu konkurssivelallisella konkurssiin asettamispäivänä oleva omaisuus ja tämän konkurssimenettelyn aikana hankkima omaisuus, jollei konkurssilain 63–67 a §:ssä säädetyistä poikkeuksista muuta johdu.

10 Konkurssilain 63 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan se osa konkurssivelallisen tuloista, jota ei voida ulosmitata, ei kuulu konkurssipesään.

11 Lain 151 §:n 1 momentin mukaan konkurssiin asettamisen jälkeen valvova tuomari suorittaa konkurssimenettelyn toimet lukuun ottamatta niitä toimia, joiden osalta konkurssituomioistuin on toimivaltainen.

12 Lain 152 §:n 1 momentin mukaan valvovan tuomarin tehtävänä on johtaa konkurssimenettelyä, valvoa pesänhoitajan toimia, osoittaa ne pesänhoitajan toimet, jotka edellyttävät valvovan tuomarin tai velkojatoimikunnan suostumusta, ja tuoda esiin pesänhoitajan laiminlyönnit. Lain 152 §:n 2 momentin mukaan valvova tuomari suorittaa lisäksi muut samassa laissa määritellyt toimet.

13 Konkurssilain 154 §:ssä säädetään, että valvovalla tuomarilla on toiminnassaan konkurssituomioistuimen ja sen presidentin oikeudet ja velvollisuudet.

14 Lain 236 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Velkojan, jolla on saatava konkurssivelallisen henkilökohtaisesta omaisuudesta ja joka aikoo osallistua konkurssimenettelyyn, on ilmoitettava saatavansa valvovalle tuomarille konkurssiin

asettamista koskevassa päätöksessä asetetussa määräajassa, jos saatavan vahvistaminen on tarpeen.

2. Velkojalla on myös oikeus ilmoittaa saatava, jos sen vakuutena on kiinnitys, hallinnan siirtämiseen perustuva tai perustumaton panttioikeus, valtion etuoikeus, aluskiinnitys tai muu kiinteistö- tai alusrekisteriin tehty merkintä. Jos velkoja ei ilmoita näitä saatavia, ne merkitään jakoluetteloon viran puolesta.

3. Tämän pykälän 2 momenttia sovelletaan soveltuvin osin saataviin, joiden vakuutena on kiinnitys, hallinnan siirtämiseen perustuva tai perustumaton panttioikeus, valtion etuoikeus tai aluskiinnitys konkurssipesään kuuluvaan varallisuuteen, jos konkurssivelallinen ei ole velallisena henkilökohtaisen omaisuutensa osalta ja velkoja aikoo vaatia saataviaan konkurssimenettelyssä rasitetusta omaisuudesta.

4. Tämän pykälän saatavia koskevia säännöksiä sovelletaan myös muihin konkurssipesästä maksettaviin velkoihin.”

15 Mainitun lain 243 §:n 1 momentissa täsmennetään, että pesänhoitaja tarkistaa, onko ilmoitetun saatavan oikeellisuus osoitettu konkurssivelallisen kirjanpidossa tai muissa asiakirjoissa taikka kiinteistörekisteriin tai muihin rekistereihin tehdyillä merkinnöillä, ja kehottaa konkurssivelallista ilmoittamaan määräajassa, hyväksyykö tämä saatavan.

16 Saman lain 244 §:ssä säädetään, että saatavien ilmoittamiselle asetetun määräajan päätyttyä ja ilmoitettujen saatavien tarkistamisen jälkeen pesänhoitaja laatii jakoluettelon välittömästi ja viimeistään kahden kuukauden kuluttua saatavien ilmoittamiselle asetetun määräajan päättymisestä.

17 Konkurssilain 260 §:n 2 momentin mukaan on niin, että jos jakoluetteloa ei vastusteta, valvova tuomari vahvistaa jakoluettelon vastustamiselle asetetun määräajan päätyttyä.

18 Lain 261 §:stä ilmenee, että valvova tuomari voi muuttaa jakoluetteloa viran puolesta, jos hän toteaa, että siihen on merkitty saatavia, joita ei ole lainkaan tai osittain olemassa, tai että siitä puuttuu saatavia, jotka olisi pitänyt merkitä siihen, että luettelon muuttamista koskeva päätös julkaistaan viran puolesta ja että tähän päätökseen voidaan hakea muutosta.

19 Lain 491[14] §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Lainvoimaisen jakosuunnitelman täytäntöönpanon jälkeen tai jos jakosuunnitelmaa ei ole laadittu konkurssivelallisen riittämättömien varojen vuoksi, konkurssituomioistuin laatii jakoluettelon vahvistamisen jälkeen ja konkurssivelallista, pesänhoitajaa ja velkojia kuultuaan maksusuunnitelman tai 491[16] §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa määrää maksusuunnitelmaa laatimatta, että konkurssivelallinen vapautetaan veloistaan.

2. Päätös maksusuunnitelman laatimisesta tai siitä, että konkurssivelallinen vapautetaan veloistaan ilman, että laaditaan maksusuunnitelma, annetaan tiedoksi velkojille. Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta.

3. Menettely päättyy, kun päätös maksusuunnitelman laatimisesta tai siitä, että konkurssivelallinen vapautetaan veloistaan ilman, että laaditaan maksusuunnitelma, saa lainvoiman.”

20 Lain 491[15] §:n 1 ja 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Konkurssituomioistuin täsmentää maksusuunnitelman laatimista koskevassa päätöksessä, missä määrin ja missä määräajassa, jonka enimmäispituus on 36 kuukautta, konkurssivelallisen on maksettava takaisin jakoluetteloon hyväksytyt velat, joita ei ole maksettu menettelyn aikana jakosuunnitelmien perusteella, ja mistä osasta sellaisia velkojaan, jotka ovat erääntyneet ennen konkurssiin asettamispäivää, konkurssivelallinen vapautetaan maksusuunnitelman täytäntöönpanon jälkeen.

– –

4. Konkurssivelallisen kanta maksusuunnitelman ehtoihin ei sido konkurssituomioistuinta. Maksusuunnitelmaa laatiessaan konkurssituomioistuin ottaa huomioon konkurssivelallisen maksukyvyn, konkurssivelallisen ja hänen huollettavanaan olevien henkilöiden välttämättömät tarpeet, kuten asumiseen liittyvät tarpeet, maksamatta olevien saatavien määrän ja todelliset mahdollisuudet maksaa ne myöhemmin.”

Työkoodeksista annettu laki

21 Työkoodeksista 26.6.1974 annetun lain (ustawa – Kodeks pracy; Dz. U. nro 24, järjestysnumero 141), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (Dz. U. 2022, järjestysnumero 1510, sellaisena kuin se on muutettuna), 87 §:ssä säädetään muun muassa, että muiden saatavien täytäntöönpanon tai työnantajan tulonhankkimismenoja varten maksamien ennakkomaksujen pidättämisen yhteydessä voidaan pidättää enintään puolet palkasta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

22 R.S., hänen puolisonsa ja kaksi muuta luonnollista henkilöä tekivät 30.3.2007 G-pankin kanssa 489 821,63 Puolan zlotyn (PLN) (n. 116 587,34 euroa) suuruisen Sveitsin frangiin (CHF) sidotun kiinnelainasopimuksen 360 kuukaudeksi.

23 R.S. asetettiin henkilökohtaiseen konkurssiin 15.10.2019 annetulla päätöksellä, minkä jälkeen konkurssipesälle nimettiin pesänhoitaja.

24 Valvova tuomari vahvisti 26.4.2021 antamallaan päätöksellä kyseisen pesänhoitajan laatiman jakoluettelon. G-pankin pääasiassa kyseessä olevaan kiinnelainasopimukseen perustuva saatava muodosti suurimman osan jakoluettelossa mainituista saatavista. Jakoluetteloa ei vastustettu ja R.S. hyväksyi kaikki kyseessä olevat saatavat.

25 G-pankki asetettiin konkurssiin 20.7.2023, ja konkurssimenettelyä jatkettiin kyseisen pankin konkurssipesän pesänhoitajan kanssa.

26 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että konkurssimenettelyssä konkurssituomioistuimen asiana on määrittää pesänhoitajan laatiman ja valvovan tuomarin vahvistaman jakoluettelon perusteella maksusuunnitelma konkurssivelallisen velkojan maksamiseksi tai todeta, että konkurssipesään jo kertyneet varat riittävät kaikkien velallisen velkojen maksamiseen ja että maksusuunnitelmaa ei siten tarvita. Kyseisen tuomioistuimen asiaa koskeva ratkaisu päättää konkurssimenettelyn.

27 Nyt käsiteltävässä asiassa konkurssituomioistuimena toimii Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Łódź-Śródmieścien piirioikeus, Łódź, Puola), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin. Kyseinen tuomioistuin katsoo, että pääasiassa kyseessä olevassa kiinnelainasopimuksessa on kohtuuttomia ehtoja, jotka voivat johtaa sopimuksen pätemättömyyteen, ja toteaa, ettei tätä näkökohtaa ole aiemmin tutkittu. Kyseisen tuomioistuimen mukaan G-pankin saatavat ovat pienemmät kuin on ilmoitettu tai niitä ei ole ollenkaan.

28 Tältä osin kyseinen tuomioistuin huomauttaa ensinnäkin, että vaikka R.S. hyväksyi kaikki saatavat, konkurssimenettelyn asiakirjoista ei ilmene, että hänelle olisi ilmoitettu siitä, että pääasiassa kyseessä olevan kiinnelainasopimuksen ehdot voivat olla kohtuuttomia, tai että hän olisi asiasta tietoisena ilmoittanut, ettei vaadi hänelle direktiivin 93/13 mukaan kuuluvaa suojaa. R.S:ää 3.11.2022 lähtien edustanut ammattimainen asiamies on kuitenkin kyseisessä tuomioistuimessa väittänyt, että kyseisessä kiinnelainasopimuksessa on kohtuuttomia ehtoja. Lisäksi R.S:llä ei ole ollut mahdollisuutta itse nostaa kannetta vaatiakseen suojaa oikeuksilleen kyseisen direktiivin perusteella, sillä konkurssipesän pesänhoitaja on hallinnut ja hallitsee edelleen hänen omaisuuttaan.

29 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan konkurssituomioistuin ei sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten mukaan voi maksusuunnitelmaa laatiessaan valvoa itsenäisesti sopimusehtojen kohtuuttomuutta. Konkurssituomioistuin voi ainoastaan lykätä asian käsittelyä ja siirtää asian valvovalle tuomarille, jotta tämä mahdollisesti muuttaa jakoluetteloa, mikä viivästyttäisi asian käsittelyä.

30 Toiseksi kyseinen tuomioistuin katsoo, että konkurssimenettelyssä on vaikea määrittää, minkä elimen on tarvittaessa tutkittava, ovatko kyseessä olevat sopimusehdot mahdollisesti kohtuuttomia. Valvova tuomari näet tutkii ilmoitetut saatavat vain muodolliselta kannalta ja siirtää ne pesänhoitajalle, joka tutkii ne aineellisesti ja laatii jakoluettelon. Valvovalla tuomarilla ei siten lain mukaan ole mahdollisuutta muuttaa luetteloa ennen kuin se vahvistetaan, ellei jakoluetteloa vastusta henkilö, jolla on siihen oikeus.

31 Koska jakoluetteloa ei nyt kyseessä olevassa asiassa ole vastustettu ja koska R.S. ei ole valvovan tuomarin edessä vedonnut pääasiassa kyseessä olevan kiinnelainasopimuksen ehtojen kohtuuttomuuteen, valvovalla tuomarilla ei kansallisen lain mukaan ole ollut velvollisuutta tarkastaa jakoluetteloon merkityn G-pankin saatavan oikeellisuutta. R.S:n asiamies on esittänyt väitteen kyseisen kiinnelainasopimuksen ehtojen mahdollisesta kohtuuttomuudesta vasta ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa.

32 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että R.S:n mukaan se määrä, joka hänelle jää konkurssipesään maksettavien määrien pidättämisen jälkeen, ei riitä hänen ja hänen perheensä toimeentuloon. Pääasiassa kyseessä olevaan konkurssimenettelyyn sovellettavien säännösten mukaan konkurssituomioistuin tai valvova tuomari ei kuitenkaan voi millään tavalla puuttua kyseisten pidätysten määriin.

33 Neljänneksi ja viimeiseksi kyseinen tuomioistuin muistuttaa, että konkurssimenettelyn kuluessa kertyneitä varoja käytetään kaikkien velkojien eikä vain G-pankin saatavien maksamiseen. Kun otetaan huomioon konkurssipesään maksettujen varojen ja muiden velkojen määrät, voi osoittautua, että nämä varat riittäisivät maksamaan muut saatavat kuin G-pankin saatavan.

Työkoodeksista annetun lain 87 §:n mukaan, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, puolet konkurssivelallisen palkasta maksetaan edelleen konkurssipesään ja mahdollinen ylijäämä palautetaan hänelle vasta konkurssimenettelyn päättyessä.

34 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tämä tilanne voi kannustaa konkurssivelallista luopumaan direktiiviin 93/13 perustuvan suojan vaatimisesta, sillä jos hän ei vaadi sitä, konkurssituomioistuin voi joutuisammin laatia hänelle maksusuunnitelman, jossa otetaan huomioon hänen ja hänen perheenjäsentensä tarpeet, mistä todennäköisesti seuraa, että velkojen suoritukseksi maksettavat määrät ovat pienempiä kuin palkasta pidätetyt määrät. Tämä tarkoittaisi kuitenkin sen hyväksymistä, että G-pankin saatava sisältyy jakoluetteloon.

35 Tässä tilanteessa Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin [93/13] 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan valvovan tuomarin vahvistama jakoluettelo sitoo konkurssituomioistuinta konkurssimenettelyssä, minkä takia menettelyn päättävän ratkaisun antavan konkurssituomioistuimen ei ole mahdollista arvioida sopimusehtojen kohtuuttomuutta?

2) Onko direktiivin [93/13] 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa ei sallita väliaikaisten toimenpiteiden määräämistä konkurssimenettelyssä ja joka voi siten saada kuluttajat luopumaan kyseisen direktiivin heille tarjoamaan suojaan turvautumisesta?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

36 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lähinnä tiedustelee, onko direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään, että kun tuomioistuin on luonnollisen henkilön konkurssimenettelyssä vahvistanut jakoluettelon ja menettely konkurssituomioistuimessa on aloitettu, jakoluettelo sitoo konkurssituomioistuinta, joka ei siten voi arvioida jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan luottosopimuksen ehtojen kohtuuttomuutta eikä muuttaa jakoluetteloa, vaan sen on lykättävä asian käsittelyä ja siirrettävä kysymys kyseisten ehtojen mahdollisesta kohtuuttomuudesta ensiksi mainitun tuomioistuimen ratkaistavaksi.

37 Tältä osin on muistutettava ensinnäkin, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohta on pakottava säännös ja sen on katsottava olevan sellaisia kansallisia sääntöjä vastaava normi, jotka kuuluvat kansallisen oikeusjärjestyksen perusteisiin (tuomio 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo ym., C-154/15, C-307/15 ja C-308/15, EU:C:2016:980, 54 ja 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Kansallisella tuomioistuimella on siten velvollisuus tutkia viran puolesta direktiivin 93/13 soveltamisalaan kuuluvan sopimusehdon kohtuuttomuus ja tällä tavalla korjata kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välillä vallitsevaa epätasapainoa aina silloin, kun tuomioistuimella on tiedossaan tämän tutkinnan edellyttämät oikeudelliset seikat ja tosiseikat (tuomio 17.5.2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Kun lisäksi otetaan huomioon kuluttajien suojelun muodostaman yleisen edun luonne ja merkityksellisyys, direktiivissä 93/13 velvoitetaan, kuten sen 7 artiklan 1 kohdasta, luettuna yhdessä direktiivin johdanto-osan 24. perustelukappaleen kanssa, ilmenee, jäsenvaltiot säätämään riittävistä ja tehokkaista keinoista ”kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa” (tuomio 9.4.2024, Profi Credit Polska (Lainvoimaisella ratkaisulla päätetyn menettelyn aloittaminen uudelleen), C-582/21, EU:C:2024:282, 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Koska nyt käsiteltävässä asiassa esitetty kysymys koskee sellaisen luonnollisen henkilön, joka ei harjoita elinkeinotoimintaa, konkurssimenettelyä, on toiseksi muistutettava, ettei unionin oikeudessa ole yhdenmukaistettu sopimusehtojen väitetyn kohtuuttomuuden tutkimiseen sovellettavia menettelyjä, joten ne kuuluvat kunkin jäsenvaltion sisäiseen oikeusjärjestykseen jäsenvaltioiden menettelyllisen autonomian periaatteen nojalla edellyttäen kuitenkin, että ne eivät ole epäedullisempia kuin säännöt, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion kansallisen oikeuden soveltamisalaan kuuluvia tilanteita (vastaavuusperiaate), eivätkä sellaisia, että unionin oikeudessa tunnustettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (tuomio 4.5.2023, BRD Groupe Société Générale ja Next Capital Solutions, C-200/21, EU:C:2023:380, 28 kohta ja tuomio 9.4.2024, Profi Credit Polska (Lainvoimaisella ratkaisulla päätetyn menettelyn aloittaminen uudelleen), C-582/21, EU:C:2024:282, 74 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Vastaavuusperiaatteen osalta todettakoon, ettei unionin tuomioistuimella ole tiedossaan seikkoja, jotka antaisivat aiheen epäillä pääasiassa kyseessä olevan säännöstön yhteensopivuutta tämän periaatteen kanssa.

42 Tehokkuusperiaatteen osalta on todettava, että kysymystä siitä, tekeekö kansallinen säännöstö unionin oikeuden soveltamisen mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi, on tarkasteltava ottaen huomioon koko menettely, sen kulku sekä sen erityispiirteet ja tarvittaessa kansallisen tuomioistuinjärjestelmän perustana olevat periaatteet, kuten puolustautumisoikeuksien suojaaminen, oikeusvarmuuden periaate sekä oikeudenkäynnin moitteeton kulku. Menettelyjen erityispiirteet eivät kuitenkaan saa muodostua tekijäksi, joka saattaisi vaikuttaa siihen oikeussuojaan, joka kuluttajien on saatava direktiivin 93/13 säännösten nojalla (tuomio 17.5.2022, Impuls Leasing România, C-725/19, EU:C:2022:396, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Unionin tuomioistuin on kuitenkin myös katsonut, ettei tehokkuusperiaatteen noudattamisessa voida mennä niin pitkälle, että sillä täysin kompensoitaisiin asianomaisen kuluttajan täydellinen passiivisuus (tuomio 6.10.2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, 47 kohta ja tuomio 24.6.2025, GR REAL, C-351/23, EU:C:2025:474, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Lisäksi jäsenvaltioiden velvollisuus varmistaa niiden oikeuksien tehokkuus, joita yksityisillä on unionin oikeuden perusteella, merkitsee muun muassa direktiivistä 93/13 johtuvien oikeuksien osalta tehokasta oikeussuojaa koskevaa vaatimusta, joka on vahvistettu kyseisen direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa ja turvattu myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa (tuomio 9.4.2024, Profi Credit Polska (Lainvoimaisella ratkaisulla päätetyn menettelyn aloittaminen uudelleen), C-582/21, EU:C:2024:282, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että valvovan tuomarin vahvistama jakoluettelo sitoo konkurssituomioistuinta, joka ei siten voi itsenäisesti tehdä tosiasiapäätelmiä saatavien olemassaolosta maksusuunnitelmaa laatiessaan. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ainoa sen käytössä oleva keino pesänhoitajan laatimaan ja valvovan tuomarin vahvistamaan jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan sopimuksen ehtojen mahdollisen kohtuuttomuuden tarkistamiseksi on kääntyä valvovan tuomarin puoleen, jotta tämä tutkii sekä sopimusehdot että tarpeen muuttaa jakoluetteloa viran puolesta.

46 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee myös, että konkurssituomioistuimen velvollisuus kääntyä valvovan tuomarin puoleen lykkää konkurssimenettelyn päättymistä ja pidentää konkurssivelallisen epävarman taloudellisen tilanteen kestoa, kun konkurssipesän varallisuutta kasvatetaan jatkuvasti koko menettelyn kestäessä konkurssivelallisen palkasta tehtävillä pidätyksillä. Menettelyn pitkittyminen on siten omiaan saamaan kyseisen konkurssivelallisen pidättymään oikeudestaan vaatia direktiiviin 93/13 perustuvaa suojaa.

47 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut vastauksessaan unionin tuomioistuimen sille unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklan nojalla esittämään selvennyspyyntöön, konkurssivelallinen on usein riippuvainen konkurssimenettelyn mahdollisimman pikaisesta päättymisestä. Konkurssimenettelyn päättävää maksusuunnitelmaa laatiessaan konkurssituomioistuin voi näet ottaa huomioon kyseisen konkurssivelallisen henkilökohtaisen tilanteen, hänen kulunsa ja tarpeen huolehtia hänen lähiomaistensa toimeentulosta, ja useimmiten määräksi, joka kyseisen konkurssivelallisen on kuukausittain käytettävä velkojensa maksuun, vahvistetaan kyseisen menettelyn päättyessä pienempi rahamäärä kuin se, joka on pidätetty hänen palkastaan menettelyn kuluessa. Konkurssivelallinen voi siten konkurssimenettelyn pitkittymiseltä välttyäkseen joutua luopumaan direktiiviin 93/13 perustuvan suojan vaatimisesta ja hyväksymään maksusuunnitelman, johon kuuluu saatava, joka perustuu mahdollisesti kohtuuttomia sopimusehtoja sisältävään sopimukseen.

48 Edelleen on lisättävä, että unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista asiakirjoista ilmenevien tietojen perusteella vaara siitä, että konkurssivelallinen ei vetoa konkurssimenettelyssä sopimusehdon kohtuuttomuuteen, näyttää olevan olemassa paitsi siinä menettelyn vaiheessa, joka käydään konkurssituomioistuimessa, myös muissa menettelyn vaiheissa. Saatavan perustana olevan sopimuksen ehdon kohtuuttomuuteen vetoaminen johtaa näet kaikissa tilanteissa siihen, että konkurssimenettelyn päättyminen viivästyy.

49 On korostettava, että direktiivin 93/13 kuluttajille tarjoama suoja ulottuu tilanteisiin, joissa kuluttaja, joka on tehnyt elinkeinonharjoittajan kanssa kohtuuttoman sopimusehdon sisältävän sopimuksen, jättää vetoamatta yhtäältä siihen, että sopimus kuuluu direktiivin soveltamisalaan, ja toisaalta kyseisen sopimusehdon kohtuuttomuuteen joko sen vuoksi, ettei hän tunne oikeuksiaan, tai sen vuoksi, että hän luopuu niihin vetoamisesta oikeudenkäynnistä aiheutuvien kulujen vuoksi tai hänelle koituvan taloudellisen rasituksen vuoksi (ks. vastaavasti tuomio 4.6.2020, Kancelaria Medius, C-495/19, EU:C:2020:431, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

50 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 45–47 kohdassa mainitut seikat, on siten katsottava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö, joka voi saada konkurssivelallisen luopumaan oikeudestaan vaatia direktiiviin 93/13 perustuvaa suojaa, on omiaan tekemään kyseisen direktiivin soveltamisen kyseisessä menettelyssä suhteettoman vaikeaksi.

51 Kaiken varalta on vielä täsmennettävä, että kuluttajan oikeus tehokkaaseen suojaan sisältää myös mahdollisuuden luopua vetoamisesta hänelle kuuluviin oikeuksiin, joten kansallisen tuomioistuimen on tapauksen mukaan otettava huomioon kuluttajan ilmaisema tahto, kun kuluttaja tietoisena kohtuuttoman ehdon sitomattomuudesta kuitenkin toteaa, että hän vastustaa sen huomiotta jättämistä, ja antaa näin vapaaehtoisen ja tietoisen suostumuksensa kyseiseen ehtoon (tuomio 9.7.2020, Ibercaja Banco, C-452/18, EU:C:2020:536, 25–28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista asiakirjoista ei kuitenkaan ilmene mitään sellaista, minkä perusteella voitaisiin katsoa, että konkurssivelallinen olisi tässä asiassa vapaaehtoisesti ja tietoisesti luopunut vetoamisesta siihen suojaan, johon hänellä direktiivin 93/13 mukaan on oikeus. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 88 kohdassa todennut, sitä seikkaa, että konkurssivelallinen, jota ei menettelyn tuossa vaiheessa edustanut asianajaja, hyväksyi pesänhoitajalle ilmoitetut saatavat eikä vastustanut jakoluetteloa valvovan tuomarin edessä, ei voida pitää osoituksena siitä, että hän olisi luopunut kyseisestä suojasta vapaasti ja tietoisesti.

53 Lisäksi pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa konkurssivelallisen asennetta ei voida pitää täysin passiivisena tämän tuomion 43 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla. Kuten tämän tuomion 28 kohdassa todetaan, konkurssivelallinen on nimittäin konkurssituomioistuimessa, joka on tässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, vedonnut siihen, että pääasiassa kyseessä olevassa kiinnelainasopimuksessa on kohtuuttomia ehtoja.

54 Kun otetaan huomioon M.K:n suullisessa käsittelyssä esittämät väitteet, joiden mukaan valvovan tuomarin vahvistama jakoluettelo on tullut oikeusvoimaiseksi, on myös korostettava, ettei kyseinen seikka välttämättä ole esteenä sille, että konkurssituomioistuin tutkii viran puolesta jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan sopimuksen ehtojen mahdollisen kohtuuttomuuden.

55 Kuten unionin tuomioistuin on todennut, velvollisuus tällaiseen tutkimiseen viran puolesta on perusteltu direktiivillä 93/13 kuluttajille annettavan suojan taustalla olevan yleisen edun luonteella ja merkityksellä, joten kyseisessä direktiivissä edellytettyä sopimusehtojen mahdollisen kohtuuttomuuden tehokasta valvontaa ei voida taata, jos oikeusvoima ulottuu tuomioistuinratkaisuihin, joissa ei viitata tällaiseen valvontaan (tuomio 17.5.2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, 50 kohta).

56 Sikäli kuin nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että valvovan tuomarin vahvistamaan jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan sopimuksen ehtojen kohtuuttomuutta ei ole tutkittu, minkä tarkistaminen on viime kädessä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana, direktiivi 93/13 edellyttää, että konkurssituomioistuin arvioi kyseisten sopimusehtojen mahdollisen kohtuuttomuuden ja tekee arvioinnistaan tarvittavat päätelmät.

57 Tilanne voisi olla toinen vain, jos valvova tuomari olisi nimenomaisesti ilmaissut tutkineensa kyseessä olevien sopimusehtojen kohtuuttomuuden ja todennut, että tästä arvioinnista, jolle olisi esitetty perustelut ainakin pääpiirteittäin, ei ilmennyt ainuttakaan kohtuutonta ehtoa, ja tarvittaessa olisi lisäksi täsmennetty, että valvovan tuomarin mainitun arvioinnin päätteeksi esittämää päätelmää ei voida enää kyseenalaistaa nostamatta siitä kannetta säädetyssä määräajassa (ks. analogisesti tuomio 17.5.2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, 51 kohta).

58 Edellä sanottu kokonaisuutena huomioon ottaen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa, luettuina tehokkuusperiaatteen valossa, on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään, että kun tuomioistuin on luonnollisen henkilön konkurssimenettelyssä vahvistanut jakoluettelon tutkimatta kyseessä olevan sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta ja menettely konkurssituomioistuimessa on aloitettu, jakoluettelo sitoo konkurssituomioistuinta, joka ei siten voi arvioida jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan luottosopimuksen ehtojen kohtuuttomuutta eikä muuttaa jakoluetteloa, vaan sen on lykättävä asian käsittelyä ja siirrettävä kysymys kyseisten ehtojen mahdollisesta kohtuuttomuudesta ensiksi mainitun tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Toinen kysymys

59 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lähinnä tiedustelee, onko direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan konkurssituomioistuin ei luonnollisen henkilön konkurssimenettelyssä voi määrätä väliaikaisista toimenpiteistä konkurssivelallisen tilanteen järjestelemiseksi siksi aikaa, kunnes toisen tuomioistuimen vahvistamaan jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan luottosopimuksen ehtojen kohtuuttomuus on tutkittu, kun kyseinen toinen tuomioistuin ei ole tutkinut kyseisen sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta jakoluetteloa vahvistaessaan.

60 Aluksi on muistutettava yhtäältä, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdassa velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että kohtuuttomat sopimusehdot eivät sido kuluttajaa, ilman että tämän tarvitsee nostaa kanne ja saada tuomio, jossa kyseisten ehtojen kohtuuttomuus vahvistetaan. Tästä seuraa, että kansallisten tuomioistuinten on jätettävä soveltamatta mainittuja sopimusehtoja, jotta niillä ei ole sitovia vaikutuksia kuluttajaan nähden, ellei hän vastusta tätä (tuomio 15.6.2023, Getin Noble Bank (Luottosopimuksen täyttämisen keskeyttäminen), C-287/22, EU:C:2023:491, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

61 Kuten tämän tuomion 39 kohdassa todetaan, on lisäksi niin, että direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdan mukaan on viime kädessä jäsenvaltioiden asiana varmistaa kuluttajien ja kilpailevien elinkeinonharjoittajien edun vuoksi, että on olemassa riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa.

62 Kuten toisaalta tämän tuomion 40 kohdasta ilmenee, direktiivissä 93/13 säädetyn kuluttajansuojan toteuttamista koskevat menettelyt kuuluvat kunkin jäsenvaltion kansallisen oikeusjärjestyksen alaan jäsenvaltioiden menettelyllisen autonomian periaatteen mukaisesti, kunhan vastaavuus- ja tehokkuusperiaatetta noudatetaan.

63 Vastaavuusperiaatteen osalta on todettava, ettei unionin tuomioistuimen tiedossa ole seikkoja, jotka antaisivat aiheen epäillä pääasiassa kyseessä olevan kansallisen säännöstön yhteensopivuutta kyseisen periaatteen kanssa, koska konkurssituomioistuin ei kyseisen kansallisen säännöstön mukaan voi määrätä väliaikaisista toimenpiteistä konkurssivelallisen suojaamiseksi konkurssimenettelyssä.

64 Tehokkuusperiaatteen osalta on todettava, kuten tämän tuomion 42 kohdassa lähinnä todetaan, että kysymystä siitä, tekeekö kansallinen säännöstö unionin oikeuden soveltamisen mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi, on tarkasteltava ottaen kokonaisuutena huomioon menettely, sen kulku ja sen erityispiirteet.

65 Edellä sanottu huomioon ottaen sen kysymyksen osalta, missä tilanteissa voi osoittautua tarpeelliseksi, että kansallinen tuomioistuin määrää väliaikaisista toimenpiteistä direktiivin 93/13 tehokkaan soveltamisen turvaamiseksi, on korostettava, että tällaisten toimenpiteiden tarvetta on arvioitava direktiivin 93/13 tarkoituksen valossa, joka on kuluttajansuojan korkean tason turvaaminen (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2020, Banca B., C-269/19, EU:C:2020:954, 37 kohta).

66 Kansallisen tuomioistuimen on siten voitava määrätä väliaikaisista toimenpiteistä direktiivillä 93/13 kuluttajille annettujen oikeuksien täyden tehokkuuden turvaamiseksi.

67 Unionin tuomioistuin on nimittäin tätä silmällä pitäen erityisesti todennut, että kyseisellä direktiivillä ja varsinkin sen 6 artiklan 1 kohdalla ja 7 artiklan 1 kohdalla taattu kuluttajansuoja edellyttää, että kansallinen tuomioistuin, jolla on toimivalta tutkia sopimusehdon kohtuuttomuus, voi määrätä asianmukaisesta väliaikaisesta toimenpiteestä, jos se on tarpeen sopimusehtojen kohtuuttomuudesta annettavan ratkaisun täyden tehokkuuden varmistamiseksi (tuomio 15.6.2023, Getin Noble Bank (Luottosopimuksen täyttämisen keskeyttäminen), C-287/22, EU:C:2023:491, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

68 Vastaavasti tällaisia väliaikaisia toimenpiteitä voi olla tarpeen määrätä, jos on vaarana, että kyseinen kuluttaja maksaa tuomioistuinmenettelyn ajan, joka voi olla huomattavan pitkä, kuukausieriä, joiden määrä on korkeampi kuin se määrä, joka tosiasiallisesti olisi maksettava, jos kyseessä oleva sopimusehto todettaisiin pätemättömäksi, ja jos tämä on tarpeen sopimusehtojen kohtuuttomuudesta annettavan ratkaisun täyden tehokkuuden varmistamiseksi (tuomio 15.6.2023, Getin Noble Bank (Luottosopimuksen täyttämisen keskeyttäminen), C-287/22, EU:C:2023:491, 42 ja 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

69 Tältä osin ennakkoratkaisupyynnössä esitetyistä tiedoista ilmenee ensinnäkin, että pääasiassa kyseessä olevan kansallisen säännöstön mukaan konkurssituomioistuin ei voi määrätä väliaikaisista toimenpiteistä konkurssivelallisen taloudellisen tilanteen helpottamiseksi siksi aikaa, kunnes sopimusehdon mahdollisen kohtuuttomuuden tutkiminen on päättynyt. Vaikka konkurssivelallinen ei toki ennen konkurssimenettelyn päättymistä maksa valvovan tuomarin vahvistamaan jakoluetteloon merkittyjä saatavia, kyseisen konkurssivelallisen on mainitun tutkinnan ajan jatkettava konkurssipesän varojen kasvattamista sellaisen jakoluettelon perusteella, johon mahdollisesti sisältyy saatava, joka perustuu kohtuuttomaan sopimusehtoon. Kuten tämän tuomion 46 kohdassa todetaan, se, että sopimusehdon kohtuuttomuuteen vetoaminen johtaa konkurssimenettelyn pitkittymiseen, on omiaan saamaan kyseisen konkurssivelallisen luopumaan oikeudestaan vaatia direktiiviin 93/13 perustuvaa suojaa. Toiseksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämistä täsmennyksistä ilmenee, että kun nyt kyseessä olevassa asiassa otetaan huomioon konkurssipesään tähän mennessä maksettujen varojen ja asianomaisen konkurssivelallisen velkojen määrät, konkurssipesän varat voivat riittää jakoluetteloon merkittyjen saatavien maksamiseen G-pankin saatavaa lukuun ottamatta.

70 Tässä tilanteessa on katsottava, että kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tämän tuomion 47 kohdassa tarkoitettuun selvennyspyyntöön antamassaan vastauksessa lähinnä todennut, väliaikainen toimenpide, jolla alennetaan konkurssivelallisen palkasta tehtävien pidätysten määrää, kunnes sopimusehdon kohtuuttomuutta koskevan tutkinnan päättävä

ratkaisu on annettu, voi olla tarpeen direktiivillä 93/13 turvatun suojan ja siihen perustuvan tehokkaan oikeussuojan takaamiseksi, minkä ratkaiseminen on kuitenkin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana.

71 Tätä kysymystä arvioidessaan kyseisen tuomioistuimen on erityisesti arvioitava, onko tarpeen määrätä väliaikaisista toimenpiteistä, joilla konkurssivelallisen palkasta tehtävien pidätysten määriä alennetaan, jotta taataan kyseiselle konkurssivelalliselle direktiiviin 93/13 perustuva suoja. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 104 kohdassa, kyseisen tuomioistuimen on tässä tarkoituksessa otettava huomioon kaikki kyseisen asian merkitykselliset seikat, joihin kuuluvat erityisesti riittävät viitteet siitä, että kyseessä olevat sopimusehdot ovat kohtuuttomia, todellinen mahdollisuus, että konkurssipesässä on jo riittävästi varoja velkojien saatavien maksamiseksi kyseessä olevaa saatavaa ehkä lukuun ottamatta, sekä kyseisen konkurssivelallisen taloudellinen tilanne ja vaara siitä, että hän joutuu kärsimään konkurssimenettelyn pitkittymisestä, josta voi seurata, että hänen taloudellinen tilanteensa aiheettomasti heikkenee menettelyn päättymiseen saakka.

72 Edellä sanottu kokonaisuutena huomioon ottaen toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa, luettuina tehokkuusperiaatteen valossa, on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan konkurssituomioistuin ei luonnollisen henkilön konkurssimenettelyssä voi määrätä väliaikaisista toimenpiteistä konkurssivelallisen tilanteen järjestelemiseksi siksi aikaa, kunnes toisen tuomioistuimen vahvistamaan jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan luottosopimuksen ehtojen kohtuuttomuuden tutkimisen päättävä ratkaisu on annettu, kun kyseinen toinen tuomioistuin ei ole tutkinut kyseisen sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta jakoluetteloa vahvistaessaan.

Oikeudenkäyntikulut

73 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa, luettuina tehokkuusperiaatteen valossa,

on tulkittava siten, että

ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään, että kun tuomioistuin on luonnollisen henkilön konkurssimenettelyssä vahvistanut jakoluettelon tutkimatta kyseessä olevan sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta ja menettely konkurssituomioistuimessa on aloitettu, jakoluettelo sitoo konkurssituomioistuinta, joka ei siten voi arvioida jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan luottosopimuksen ehtojen kohtuuttomuutta eikä muuttaa jakoluetteloa, vaan sen on

lykättävä asian käsittelyä ja siirrettävä kysymys kyseisten ehtojen mahdollisesta kohtuuttomuudesta ensiksi mainitun tuomioistuimen ratkaistavaksi.

2) Direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa, luettuina tehokkuusperiaatteen valossa,

on tulkittava siten, että

ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan konkurssituomioistuin ei luonnollisen henkilön konkurssimenettelyssä voi määrätä väliaikaisista toimenpiteistä konkurssivelallisen tilanteen järjestelemiseksi siksi aikaa, kunnes toisen tuomioistuimen vahvistamaan jakoluetteloon merkityn saatavan perustana olevan luottosopimuksen ehtojen kohtuuttomuuden tutkimisen päättävä ratkaisu on annettu, kun kyseinen toinen tuomioistuin ei ole tutkinut kyseisen sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta jakoluetteloa vahvistaessaan.

Allekirjoitukset